ELEMENTE DE ISTORIA PSIHANALIZEI

PSIHANALIZA IN ROMANIA

1. Perioada postbelica – psihanaliza si comunism:

Explica situatia actuala a psihanalizei in Romania, cea de ramanere in urma fata de Occident. Incepand cu anii ’40 psihanaliza dispare. Cauze:

- Interzicerea ideologica a psihanalizei; aceasta interzicere era justificata prin aceea ca psihanaliza impreuna cu alte discipline apartine culturii burgheze;
- Absenta informatiei; daca psihanaliza trebuia sa fie interzisa, atunci nu trebuia sa sa vorbeasca sau publice despre psihanaliza;
- Interzicerea implicita a terapiei psihanalitice;
- Intreruperea excelentului inceput al psihanalizei in Romania interbelica.

In Romania, ca si in alte tari care au intrat sub dominatia sovietica interzicerea psihanalizei este un fenomen de import. O data cu ideologia stalinista in Romania s-a importat si interzicerea psihanalizei. In Rusia imediat dupa victoria revolutiei bolsevice psihanaliza a cunoscut o perioada de rapida dezvoltare fiind interzisa abia in 1926 cand puterea e luata de Stalin. Actiunea liberatoare a comunismului in ceea ce priveste dezvoltarea psihanalizei; in momentul comunizarii tarile din Europa centrala si de est erau caracterizate de nivelul diferit de dezvoltare. Ex: Ungaria era deja extrem de bine integrata in miscarea psihanalitica internationala si daduse acestei miscari cativa psihanalisti foarte importanti (Sandor Ferenczi, Geza Roheim etc). Instaurarea comunismului in aceste tari le-a adus pe toate aproape de nivelul zero. In general, totalitarismul nu a agreat psihanaliza. Fascistii au apelat la masuri extreme cum ar fi arderea cartilor lui Freud. Explicatia: psihanaliza prin conceptia sa despre om dauneaza demnitatii umane. Dintre toate disciplinele ostracizate de comunism doar psihanaliza a ramas in aceasta pozitie de marginalizare pana la sfarsitul perioadei comuniste. Intre comunism si psihanaliza exista in plan ideatic o pozitie ireductibila. Principiile celor doua sunt biametral opuse asa incat era firesc ca sistemul comunist sa nu accepte psihanaliza si sa o mentina marginalizata pana la sfarsit.

IDEOLOGIA COMUNISTA	PSIHANALIZA
1. Modalitatea de a aborda omul:	
- in prelungirea filosofiei marxiste considera omul ca totalitate, specie, societate, asa	- omul ca individ si pune societatea intre paranteze; - binele individual

incat de aici deriva conceptia ca ceea ce conteaza e colectivul, individul fiind o cantitate neglijabila; - binele general prevaleaza asupra binelui individual si ca realizarea binelui general aduce dupa sine automat realizarea binelui individual.	conditioneaza binele general.
2. Conceptia despre natura umana:	
- neaga existenta naturii umane; - dupa Marx omul e ansamblul relatiilor sociale ceea ce inseamna ca omul nu ar avea o structura biologica bine conturata; omul e ceea ce cultura face din el; - ideea de trista amintire a omului nou: e suficient sa schimbi conditiile sociale pentru a obtine un alt tip de om; - supraestimeaza cultura si influentele culturale in dauna datului biologic.	- afirmarea existentei unei naturi umane, care nu se face pe baza unor idei filosofice, ci pe baza experientei de clinica; - studiul nevrozelor i-a aratat lui Freud ca reprimarea instinctelor dincolo de o anumita limita duce la imbolnavire psihica; Freud vedea in nevroze boli de integrare sociala; cand reprimarea instinctelor devine fenomen de masa si nevroza devine fenomen de masa; - sfarsitul sec XIX – datoria moralei victoriene; perioada comunista; - natura umana nu accepta modificari fara limite impuse de cultura; natura umana impune limite influentelor culturale, a caror depasire duce la disfunctii psihice importante.
3. Atitudinea practica fata de individ	
- individul e supus unui proces de infantilizare; - prin controlul total al vietii sociale si individuale, indivizii sunt pusi in situatia unor copii care sunt dependenti in toate felurile de statul	- scopul urmarit e maturizarea individului, adica producerea unui psihic in care Eul sa fie autonom atat fata de cerintele pulsionale/instinctuale cat si fata de SupraEu – instanta

parinte, care nu au nici un fel de libertate de alegere; - in mod programatic, comunismul produce infantilizarea in masa, ceea ce din punct de vedere psihologic – produce indivizi imaturi, fara capacitatea de initiativa, fara libertate de alegere, simpli executanti intr-un angrenaj suprapersonal.	constienta ce incorporeaza normele culturale esentiale ale momentului.

2. Psihanaliza in Romania interbelica:

A existat o receptare surprinzator de favorabila a psihanalizei, incat se poate afirma ca in acei ani in Romania psihanaliza era mai favorabil receptata decat in Franta. Caracteristici:

A. sincronizarea receptarii cu nivelul de dezvoltare din Occident:
- in 1911 un roman Nicolae Vaschide publica la Paris "Somnul si visele" – care e printre primele pe plan international ce vorbeste favorabil despre teoria freudiana asupra visului;
- in 1913 un medic Matias Irian sustine la Facultatea de Medicina din Bucuresti o teza de doctorat "Starea actuala a psihanalizei";
- intre 1911-1913 psihanaliza de-abia incepea sa depaseasca cercul de psihanalisti din jurul lui Freud, abia incepea sa se internationalizeze.

B. principalii promotori ai psihanalizei sunt medicii:
- George Marinescu publica in 1923 la Paris un studiu amplu "Introducere in psihanaliza" in "Revista de stiinte pure si aplicate";
- Constantin Vlad publica in 1923 teza de doctorat in medicina "Contributiuni la studiul tratamentului psihanalitic" – finalul cartii continand 6 cazuri (pacienti militari) studiati de C Vlad; observatii: primii psihanalisti au fost lipsiti de analiza personala; C Vlad se distinge prin numeroase lucrari; lucrarea care i-a creat o popularitate negativa "M Eminescu din punct de vedere psihanalitic";
- Iosif Westfried publica cu Mina Minovici (1926) "Medicina legala in fata psihanalizei"; in 1928 "Instinctul sexual" beneficiaza de o substantiala prefata a lui Freud;
- Ion Popescu Sibiu – teza de doctorat "Doctrina lui Freud" (1927); presedintele Comisiei care ii acorda titlul era Parhon ce semneaza prefata; in 1932 volumul primeste premiul Academiei;
- Numarul doctorilor care publica carti de psihanaliza pe baza tezelor de doctorat e considerabil: 1928 – Gh Retezeanu – "Visul in dementa precoce. Consideratii psihanalitice"

C. atitudinea mediilor culturale fata de psihanaliza (mediile culturale sunt mult mai putin favorabile psihanalizei, dar totusi si aici se scrie destul de mult despre psihanaliza):

- Constantin Radulescu Motru (filosof, psiholog) – 1923 in cursul sau de psihologie trateaza psihanaliza in mod favorabil;
- G G Antonescu scrie "Psihanaliza si educatie";
- Psihologul Nicolae Margineanu – lucrare 1930 "Psihanaliza germana contemporana";
- Esteticianul T Vianu incearca in "Estetica" sa preia anumite cunostinte din psihanaliza si sa le utilizeze in domeniul esteticii;
- Lucian Blaga pune o idee de provenienta psihanalitica (ideea constientului colectiv) la baza filosofiei sale;

- cei care se opun:

- G Calinescu dupa o perioada de cochetare cu psihanaliza se detaseaza in mod radical de ea;
- Nae Ionescu datorita atitudinii sale fata de psihanaliza putem intelege si atitudinea retinuta a lui Constantin Noica (discipol).

Concluzii:

- Absenta traducerilor din opera lui Freud;
- Medicii sunt cei care aduc psihanaliza in Romania, ceea ce se schimba radical in perioada postbelica cand psihanaliza devine apanajul psihologilor (psihiatrul Ion Vianu – singurul din postbelic care se implica)
- Eugen Papadima a facut cateva analize de formare (postbelic);
- Dr. Bratescu – "Freud si psihanaliza in Romania"; spiritul romanesc ar fi fost ostil in mod funciar psihanalizei.

PSIHANALIZA IN OCCIDENTUL CONTEMPORAN

In momentul de fata psihanaliza in Occident nu mai este atat o disciplina specializata ci un element constitutiv al mentalitatii occidentale. In Franta, psihanaliza e foarte bine implantata in institutiile medicale si psihologice. "Case Verzi" – institutiile psihanalitice (parinti cu copii foarte mici). Se incearca impunerea analizei personale.